

Wegwijs in digitalisering

Nog niet alle klaslokalen in Nederland zijn voorzien van een digibord. Een eigen device voor elke leerling lijkt ver weg. Toch komen de educatieve uitgevers met een groeiend aanbod van digitaal lesmateriaal. Soms als aanvulling op het papieren boek, steeds vaker ook in plaats daarvan. Welke keuzes maak je als school, als sectie, als leraar? Wikiwijsleermiddelenplein kan uitkomst bieden.

DOOR RENÉ LEVERINK

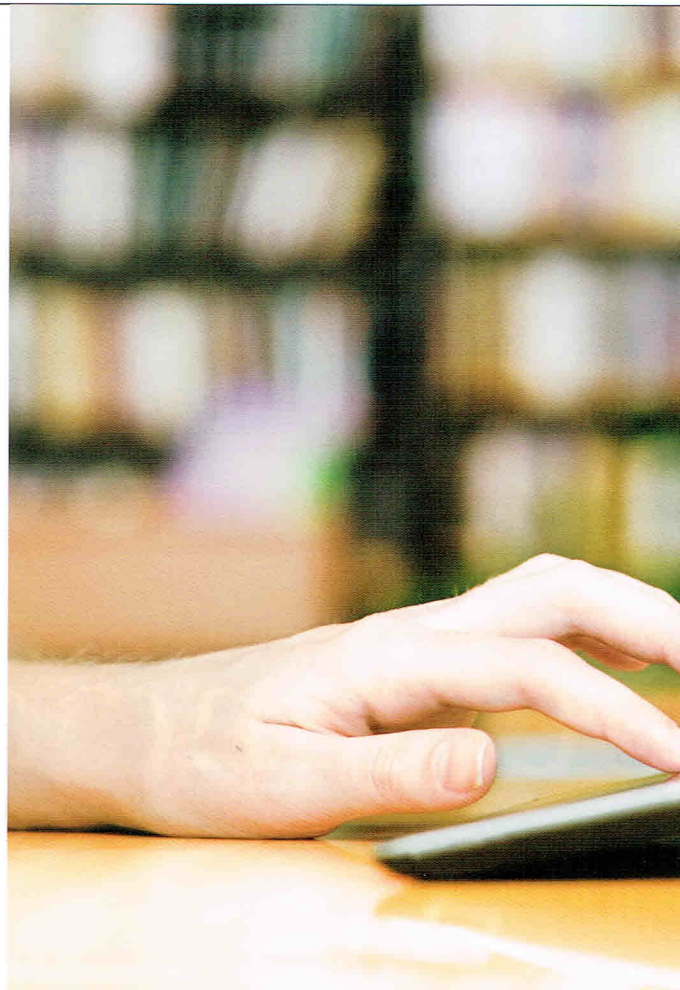
Voor alle informatie over lesmethoden en overige leermaterialen kun je terecht op www.wikiwijsleermiddelenplein.nl. Uiteraard geldt dat ook voor *digitale leermiddelen*. En dat is maar goed ook, want het is voor een school, sectie of leraar geen sinecure om uit het dagelijks groeiende aanbod van digitaal lesmateriaal de juiste keuze te maken. Welke keuze 'de juiste' is, hangt af van allerlei factoren. Om welk vak gaat het? Voor welke leerlingen is het bedoeld? Wat willen we als school bereiken? Hoeveel geld mogen we besteden? Zijn onze leraren eraan toe? Is onze infrastructuur erop voorbereid? Wat is het leerrendement?

Meer maatwerk

Vooral die laatste vraag is lastig te beantwoorden, aldus José Lodeweges. Samen met haar collega Simone Schippers werkt zij namens SLO aan de verdere ontwikkeling van Wikiwijsleermiddelenplein: 'De vraag of digitalisering tot betere leerprestaties leidt, kan op dit moment nog niet met wetenschappelijke zekerheid beantwoord worden. Onderzoeken lopen nog. In Amerika, waar men al langer ervaring heeft met ICT in het onderwijs, is wel aangetoond dat digitalisering betere leerresultaten oplevert. Dit hangt vooral samen met de mogelijkheden die digitaal lesmateriaal biedt bij het personaliseren van het onderwijs. Je kunt meer maatwerk leveren.'

Kern

Hoe dan ook, de ontwikkelingen gaan hard. De digitale component is niet meer iets wat 'erbij' komt, maar rukt op naar de kern van het lesmateriaal. Simone Schippers, verantwoordelijk voor het deel 'voortgezet onderwijs' van het leermiddelenplein: 'Je kunt het methodeaanbod van de uitgevers ruwweg onderverde-

len in alleen papier, volledig digitaal en een mix van beide. Vooral de laatste variant, waarbij digitaal extra materiaal voor oefenen, toetsen, remediëren en verrijken beschikbaar is, wordt momenteel gebruikt op scholen. De verwachting is echter dat digitaal lesmateriaal in toenemende mate zijn intrede zal doen in de klas. Ofwel, dat het papieren lesboek langzamerhand gaat verdwijnen.'

Infrastructuur

De vraag is of deze verwachting snel uitkomt. Er zijn in de context nog veel factoren die een snelle digitalisering belemmeren. Lodeweges: 'Er zijn nog flinke stappen te zetten. Kijk bijvoorbeeld naar de technische infrastructuur. In het basisonderwijs hebben de meeste lokalen wel een digibord, maar in het voortgezet onderwijs is dat niet altijd het geval. En dan hebben we het alleen nog maar over de instructie door de leraar. Wil je een stap verder, dan komt een eigen apparaat voor alle leerlingen in beeld. En dat is op de meeste scholen op dit moment gewoon geen reële optie. Als men dat al zou wensen. Daar moet je als school met alle betrokkenen goed over nadenken. Daarbij dient de vraag centraal te staan: wat willen we met ons onderwijs bereiken en in welke mate kan digitalisering daar een bijdrage aan leveren?'

Haalbaarheid

Uit de Leermiddelenmonitor 13/14, verschenen in het voorjaar van 2014, blijkt dat er wat betreft de verwachtingen van digitalisering nogal wat verschillen zijn tussen de leraar en de schoolleider. De laatste is veel optimistischer, zowel over het tempo van de invoering als over de effecten op het onderwijs. De leraar ziet zeker de voordelen van digitaal lesmateriaal, maar zet

